

Патронат над ДИТИНОЮ

---

*Постанова Кабінету Міністрів України
від 20.08.2021 № 893 «Деякі питання захисту прав
дитини та надання послуги патронату над дитиною»*

Інформування

Інформування громадськості про суть та зміст патронату забезпечується, зокрема шляхом розміщення соціальної реклами, інформаційних та довідкових матеріалів на своїх офіційних веб-сайтах, в соціальних мережах:

- Мінсоцполітики, МКІП, Нацсоцслужбою;
- обласними Київською та Севастопольською міськими, районними у м.м. Києві та Севастополі держадміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад;
- державними та комунальними засобами масової інформації;
- А також **в процесі своєї професійної діяльності спеціалістами соціальних закладів, установ, неурядових організацій, служб у справах дітей, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення та закладів соціального захисту населення, центрів надання адміністративних послуг, центрів зайнятості тощо.**

Пошук

Пошук кандидатів у патронатні вихователі та первинний відбір забезпечує служба у співпраці з центром надання соціальних послуг/ центром соціальних служб або іншим закладом, установою, що надає в територіальній громаді соціальні послуги незалежно від форми власності, або фахівцем із соціальної роботи, якщо соціальний заклад в громаді відсутній, також центром зайнятості.

Пошук кандидатів у патронатні вихователі на рівні територіальної громади проводиться шляхом інформаційних кампаній, співбесід і консультацій з особами, які виявили бажання виконувати обов'язки патронатного вихователя, зокрема з числа безробітних.

Частина перша.

Створення сім'ї патронатного вихователя

Кандидат у
патронатні
вихователі

особа, яка виявила бажання
виконувати обов'язки
патронатного вихователя на
професійній основі **та має:**

Добровільний
помічник

повнолітнього члена сім'ї чи повнолітню
особу, які проживають на спільній житловій
площі з кандидатом у патронатні вихователі,
готові пройти навчання і надавати допомогу у
догляді за дитиною, влаштованою до сім'ї
патронатного вихователя

Належні
житлово-
побутові умови

за місцем свого фактичного
проживання, у тому числі **наявність**
окремої кімнати (крім прохідних кімнат,
кімнат мансардного або підвального
типу) та **побутових зручностей**

Кандидатами у патронатні вихователі не можуть бути особи, які:

- виховують власних дітей віком до чотирьох років, дитину з інвалідністю, яка має обмеження життєдіяльності;
  - є опікуном, піклувальником, прийомним батьком/матір'ю чи батьком/матір'ю-вихователем;
  - обмежені у дієздатності;
  - визнані недієздатними;
  - позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
  - перебувають на обліку сімей/осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах;
  - стосовно яких було прийнято рішення органу опіки та піклування або суду про відібрання дитини;
  - перебувають під слідством;
  - перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
  - були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями), патронатними вихователями дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу), або договір про патронат над дитиною було розірвано з їх вини;
  - зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
  - страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ;
  - були засуджені
  - перебувають на профілактичному обліку в органах Національної поліції як кривдники
  - за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду.
- Також кандидатами у патронатні вихователі не можуть бути особи, члени сім'ї яких проживають на спільній житловій площі з кандидатом у патронатні вихователі та мають обмеження згадані вище

Створення сім'ї патронатного вихователя. 6 кроків кандидата у патронатні вихователі.

1

- звернутися до служби у справах дітей за місцем свого проживання

2

- подати заяву про намір стати патронатним вихователем та **необхідні документи**

3

- пройти **первинний відбір** та отримати **направлення на навчання**

4

- пройти навчання та отримати **рекомендацію про можливість надання послуги патронату**

5

- укласти **договір про умови запровадження патронату** (створення сім'ї патронатного вихователя)

6

- отримати **поворотну фінансову допомогу** - резервні кошти (2,5 прожиткового мінімуму на кожну дитину з розрахунку на двох дітей)

Крок 1. Кандидат у патронатні вихователі звертається до служби у справах дітей за місцем свого фактичного проживання.

Служба у
справах
дітей

інформує та консультує осіб, які виявили бажання надавати послугу патронату над дитиною, щодо мети, завдань, особливостей надання такої послуги та її оплати, процедури її організації в громаді

інформує щодо вимог до кандидатів та критеріїв їх відбору

повідомляє про права та обов'язки патронатного вихователя

надає перелік документів необхідних для проходження первинного відбору

Крок 2. Кандидат у патронатні вихователі подає до служби у справах дітей за місцем свого фактичного проживання:

заяву про намір стати патронатним вихователем;

заяву про згоду на влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя від усіх членів сім'ї, а також осіб, які фактично проживають разом з кандидатом у патронатні вихователі, в тому числі біологічних дітей, якщо вони досягли такого віку та розвитку, що можуть її висловити;

висновки про стан здоров'я кандидата у патронатні вихователі, добровільного помічника та осіб, які фактично проживають разом з ним;

довідки про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, кандидата у патронатні вихователі та членів сім'ї, які досягли 14-річного віку і проживають разом з ним;

копії паспортів кандидата у патронатні вихователі та добровільного помічника або за технічної можливості електронні копії паспорта громадянина України;

копію паспорта іноземця або посвідки на постійне проживання, що посвідчує особу без громадянства;

електронну копію одного з передбачених Податковим кодексом України документів з даними про реєстраційний номер облікової картки платника податків, (крім іноземців та осіб без громадянства);

копію свідоцтва про шлюб або інший документ, що підтверджує родинні стосунки або сімейні відносини кандидата у патронатні вихователі та добровільного помічника;

копію документа, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням.

Крок 3. Пройти первинний відбір. Перевірка наданих документів.

Служба у справах дітей забезпечує організацію заходів з первинного відбору кандидатів у патронатні вихователі шляхом:

реєстрації зазначених документів та їх **перевірки протягом десяти робочих днів з дати їх надання**. Служба має право проводити перевірку наданих кандидатом у патронатні вихователі документів, в тому числі шляхом запитів до відповідних органів, установ, організацій;

надсилання запиту на **проведення оцінки сімейної ситуації та житлово-побутових умов сім'ї кандидата у патронатні вихователі** до соціального закладу/фахівця із соціальної роботи.

У разі невідповідності пакету документів, поданих кандидатом та добровільним помічником служба у справах дітей не допускає кандидата до подальшого проходження відбору

Крок 3. Пройти первинний відбір

Оцінка сімейної ситуації та житлово-побутових умов

Соціальний заклад/фахівець із соціальної роботи із залученням психолога протягом п'яти робочих днів після надходження запиту **проводить** за місцем фактичного проживання кандидата у патронатні вихователі **оцінку сімейної ситуації та житлово-побутових умов сім'ї кандидата у патронатні вихователі** (далі — оцінка).

Оцінка проводиться з метою виявлення сприятливих факторів та ризиків щодо спроможності кандидата у патронатні вихователі надавати послугу патронату над дитиною в своїй сім'ї.

За підсумками проведеної оцінки соціальний заклад/фахівець із соціальної роботи готує висновок про оцінку сімейної ситуації та житлово-побутові умови сім'ї кандидата у патронатні вихователі за формою згідно з додатком 1 та надсилає його службі.

Крок 3. Первинний відбір. Отримання направлення на навчання.

У разі успішного проходження кандидатом у патронатні вихователі і добровільним помічником первинного відбору служба протягом п'яти робочих днів:

готує направлення на навчання програмою підготовки патронатних вихователів згідно з додатком 2 для кандидата патронатні вихователі добровільного помічника;

та

кандидату патронатні вихователі, який не пройшов первинний відбір, або добровільному помічнику служба надає обґрунтовану письмову відповідь з поясненням причин, на яких базувалася відмова.

у

Крок 4. Пройти навчання та отримати рекомендацію про можливість надання послуги патронату.

Регіональний центр на основі направлень, отриманих від служб, формує навчальні групи, розробляє графік проведення навчань з підготовки патронатних вихователів, визначає місце та умови проведення, інформує про них кандидата у патронатні вихователі та службу, яка направила кандидата у патронатні вихователі на навчання

НАПРАВЛЕННЯ
на навчання

Навчання кандидатів у патронатні вихователі та добровільних помічників за програмою підготовки патронатних вихователів, затвердженою Мінсоцполітики, протягом двох місяців з моменту отримання направлення забезпечує відповідний регіональний центр

Програма затверджена наказом Мінсоцполітики від 19.08.2017 № 1349 та розрахована на 120 годин, з них: 91 година - аудиторна робота (26 годин - теоретичний блок, 65 годин - практичний блок), 29 годин - самостійна робота

Фінансові витрати, пов'язані з проїздом кандидатів у патронатні вихователі та добровільних помічників до місця проведення навчання та у зворотному напрямку, а також з їх проживанням у період проходження навчання, можуть покриватися за рахунок місцевих бюджетів, регіонального центру, організацій, благодійних фондів, а також інших джерел, не заборонених законодавством, або за власний рахунок кандидатів у патронатні вихователі

Крок 4. Отримати рекомендацію про можливість надання послуги патронату над дитиною

За результатами навчання **регіональний центр** протягом місяця після його завершення **видає рекомендацію** про можливість надання послуги патронату над дитиною кандидату у патронатні вихователі та добровільному помічнику, які успішно завершили повний курс навчання, або **мотивовану відмову** у наданні такої рекомендації.

Крок 5. Укласти договір

За результатами первинного відбору та на підставі отриманої рекомендації служба готує рішення органу опіки та піклування та проект договору про умови запровадження та організацію функціонування послуги патронату над дитиною, що надаватиметься сім'єю патронатного вихователя

Цей договір укладається до влаштування дитини і є фактично договором про створення сім'ї патронатного вихователя

Крок 6. Отримати поворотну фінансову допомогу.

Орган опіки та піклування протягом п'яти робочих днів після укладення договору про умови запровадження патронату нараховують з відповідного місцевого бюджету поворотну фінансову допомогу (резервні кошти), що виплачується патронатному вихователю **для своєчасного забезпечення догляду, виховання та реабілітації дитини**, влаштованої до сім'ї патронатного вихователя, до моменту отримання державної соціальної допомоги.

Сума резервних коштів повинна відповідати встановленому розміру соціальної допомоги з розрахунку одночасного влаштування до сім'ї патронатного вихователя двох дітей і **становить 2,5 прожиткового мінімуму на кожну дитину відповідного віку** (до шести років та від шести до 18 років).

Резервні кошти перераховуються на особовий рахунок патронатного вихователя, відкритий у відповідній банківській установі для отримання соціальної допомоги на утримання дитини у сім'ї патронатного вихователя,

Умови надання, використання та повернення резервних коштів регулюються договором про умови запровадження патронату.

Частина друга.

Влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя

До сім'ї патронатного вихователя можуть бути влаштовані діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, що негативно впливають чи можуть вплинути на їх життя, здоров'я та розвиток, в тому числі:

діти, які залишилися без батьківського піклування, в тому числі ті, які перебувають у закладі охорони здоров'я, тимчасово влаштовані в сім'ю громадян, центр соціально-психологічної реабілітації дітей або до закладу інституційного догляду та виховання дітей

діти, які перебували в інших формах сімейного виховання

малолітні/неповнолітні вагітні чи малолітні/неповнолітні породіллі з немовлям, які залишилися без батьківського піклування або перебувають у складних життєвих обставинах

До сім'ї патронатного вихователя можуть бути одночасно влаштовані тільки діти, які виховувалися в одній сім'ї або є рідними братами та сестрами, в тому числі братами та сестрами вже попередньо влаштованих до сім'ї патронатного вихователя дітей

Влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя. 4 кроки.

1. **Передача** дитини до сім'ї патронатного вихователя.

2. Рішення органу опіки та піклування про влаштування та укладання **договору про патронат над дитиною**

3. Отримання соціальної допомоги та грошового забезпечення.

4. Поповнення резервних коштів

Крок 1. Передача дитини до сім'ї патронатного вихователя. Здійснюється за наказом служби та акта про факт передачі дитини

**Прийняття
наказу** служби
про передачу
дитини до сім'ї
патронатного
вихователя
**здійснюється
на підставі
одного з таких
документів:**

акта про покинуту чи знайдену дитину; дитину, яку батьки (матір або батько), інші родичі або законні представники відмовилися забрати з пологового будинку, іншого закладу охорони здоров'я

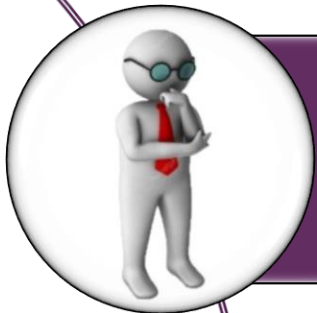
заяви/звернення про влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя від батька або матері або обох батьків чи особи, яка є законним представником дитини, чи самої дитини

акта про виявлення розлученої із сім'єю дитини, яка не є громадянином України,

акта проведення оцінки рівня безпеки дитини

Крок 2. Рішення про влаштування дитини та укладення договору про патронат над дитиною.

орган опіки та піклування **протягом семи робочих днів** з моменту передачі дитини **приймає рішення/розпорядження про її влаштування до сім'ї патронатного вихователя з урахуванням дати, зазначеної в акті про факт передачі дитини**

укладає з патронатним вихователем **договір про патронат над дитиною, що визначає особливості здійснення обов'язків щодо догляду, виховання та реабілітації конкретної дитини, влаштованої до сім'ї патронатного вихователя**

батьки/законні представники дитини є стороною договору про патронат у разі, коли влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя здійснено за їх заявою

Крок 3. Отримання соціальної допомоги та грошового забезпечення.

Структурним підрозділом з питань соціального захисту населення, протягом десяти календарних днів з дня отримання заяви патронатного вихователя про призначення соціальної допомоги та грошового забезпечення призначаються і виплачуються на період з дня влаштування дитини у сім'ю патронатного вихователя до дня її вибуття з такої сім'ї включно

Соціальна допомога:

виплачується на кожну дитину, влаштовану до сім'ї патронатного вихователя, та **використовується патронатним вихователем у повному обсязі для задоволення її потреб.**

розмір становить **2,5 прожиткового мінімуму** для дітей відповідного віку на місяць, **для дітей з інвалідністю — 3,5 прожиткового мінімуму** для дітей відповідного віку на місяць.

Грошове забезпечення, що включає оплату за:

надану послугу патронату над дитиною (щомісяця не пізніше 10 числа наступного періоду)

надання батькам/законним представникам дитини протягом семи днів після вибуття дитини із сім'ї патронатного вихователя **консультативної підтримки** щодо її догляду, виховання та реабілітації

надання послуги патронату над дитиною **понад три місяці**

Розмір грошового забезпечення становить **п'ять прожиткових мінімумів для працездатних осіб** на місяць

Крок 4. Поповнення резервних коштів

Резервні кошти є перехідним залишком, який використовується патронатним вихователем для задоволення потреб наступної дитини, влаштованої до сім'ї патронатного вихователя, чи у разі затримки виплат соціальної допомоги

Відповідно до договору про умови запровадження та організацію функціонування послуги патронату над дитиною, що надаватиметься сім'єю патронатного вихователя

Орган опіки та піклування зобов'язується:

забезпечити здійснення з відповідного місцевого бюджету виплати поворотної фінансової допомоги для своєчасного забезпечення догляду, виховання та реабілітації дитини (далі — резервні кошти) протягом п'яти робочих днів після підписання цього договору

після припинення дії цього договору забезпечити повернення протягом десяти робочих днів резервних коштів до місцевого бюджету

Патронатний вихователь зобов'язується:

поновлювати резервні кошти таким чином, щоб перед наступним влаштуванням дитини до сім'ї патронатного вихователя на відповідному рахунку сума резервних коштів дорівнювала сумі попередньо виплаченої поворотної фінансової допомоги

повернути протягом 10 робочих днів до місцевого бюджету в повному обсязі кошти попередньо виплаченої поворотної фінансової допомоги після припинення дії цього договору

Частина третя.

Дитина в сім'ї патронатного вихователя

Патронатний вихователь зобов'язаний забезпечити дитині, влаштованій в його сім'ю, зокрема:

безпеку та захист

належний догляд
відповідно до її віку
та потреб розвитку

**реабілітацію та
соціалізацію у**
спосіб, який
унеможлиблює
застосування
насилення

**моральний,
фізичний,
пізнавальний та
емоційно-
особистісний
розвиток**

**змістовне дозвілля
та відпочинок**

**повноцінне та
збалансоване
харчування**

одяг та взуття, що
відповідає віку,
сезону та
потребам

**профілактичними
та оздоровчими
заходами,**
спрямованими на
покращення стану
здоров'я

Патронатний вихователь має право звертатися до закладів, установ та організацій за отриманням для дитини інших послуг, зокрема:

Заклади освіти

освітні послуги
з урахуванням
принципу
територіальної
доступності
освіти

Інші заклади

**соціальні
послуги**
відповідно до
індивідуального
плану
соціального
захисту дитини

Заклади охорони здоров'я

**медичні
послуги** за
місцем
фактичного
проживання
патронатного
вихователя

Послуги
**психолога,
дефектолога,
логопеда,
реабітолога,**
творчих,
розвивальних
занять

Фахівець із соціальної роботи за місцем проживання батьків/законних представників:

розробляє план соціального супроводу сім'ї дитини

визначає завдання, які повинні виконати батьки/законні представники дитини, здійснює моніторинг стану їх виконання

надає підтримку батькам/законним представникам у подоланні складних життєвих обставин, за потреби ініціює надання інших послуг

інформує міждисциплінарну команду про стан батьків/законних представників та їх готовність здійснювати догляд та виховання дитини, наявні ризики та перешкоди у подоланні складних життєвих обставин

Служба у справах дітей інформує патронатного вихователя :

про вибуття дитини у разі її тривалого перебування у сім'ї патронатного вихователя з урахуванням строку, необхідного для підготовки дитини до її реінтеграції в сім'ю або влаштування в сім'ю чи в умови, максимально наближені до сімейних, завчасно або не пізніше ніж за добу у разі виникнення непередбачуваних обставин, що прискорюють чи затримують повернення дитини в сімейне середовище;

про надання дозволу на спілкування дитини з батьками/родичами/законними представниками або встановлення контакту дитини з потенційними опікунами, усиновлювачами, прийомними батьками, батьками-вихователями;

про час та дату, умови і місце зустрічі з батьками/родичами/ законними представниками або встановлення контакту дитини з потенційними опікунами, усиновлювачами, прийомними батьками, батьками-вихователями не пізніше ніж за добу з урахуванням режиму дня та зайнятості дитини та патронатного вихователя, крім випадків, коли умови та процедури зустрічі дитини з батьками/законними представниками зазначені у договорі про патронат, де вони є третьою стороною цього договору;

про перебіг розгляду справи дитини у суді (пов'язаної з позбавленням батьківських прав, усиновленням або встановленням опіки та піклування над дитиною), за потреби та відповідно до законодавства ініціює участь патронатного вихователя у судових засіданнях;

про наявність/відсутність у дитини декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу;

про результати розгляду справи дитини комісією з питань захисту прав дитини тощо.

Частина четверта.

Вибуття дитини

Завершення ведення випадку

1. Вибуття дитини

**2. Проведення
санітарно-гігієнічних
процедур у
помешканні та
надання
консультативної
підтримки
батькам/законним
представникам**

**3. Використання
накопичених
оплачуваних днів
(за надання послуги
понад 3 місяці)**

Крок 1. Вибуття дитини

**Вибуття
дитини з сім'ї
патронатного
вихователя у
зв'язку із**

повернення дитини в сім'ю у разі подолання дитиною, її батьками, іншими законними представниками складних життєвих обставин

її усиновлення, встановлення над нею опіки чи піклування, влаштування її на виховання в сім'ю громадян (**прийомну сім'ю чи дитячий будинок сімейного типу**) або **до малого групового будинку**

досягнення дитиною повноліття або у зв'язку із набуттям повної цивільної дієздатності у випадках, передбачених законодавством

завершення визначеного у договорі про патронат строку перебування дитини у сім'ї патронатного вихователя

Крок 2. Проведення санітарно-гігієнічних процедур та надання консультативної підтримки

Проведення санітарно-гігієнічних процедур у помешканні

Між влаштуванням дитини до сім'ї патронатного вихователя обов'язковим є період не менше трьох календарних днів для здійснення патронатним вихователем санітарно-гігієнічних процедур у його помешканні.

Надання консультативної підтримки батькам/законним представникам

Патронатний вихователь протягом семи календарних днів (враховуючи три календарних дні) після вибуття дитини з його сім'ї надає батькам/законним представникам, до яких повернулася дитина, консультативну підтримку щодо особливостей її догляду та виховання з метою усунення ризиків повторного виникнення складних життєвих обставин.

протягом семи днів

Крок 3. Використання накопичених оплачуваних днів

Патронатному вихователю надається **один оплачуваний день за кожний тиждень** фактичного **надання послуги патронату** над дитиною **понад три місяці**

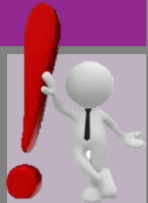
За рішенням органу опіки та піклування дитина перебувала в сім'ї патронатного вихователя **п'ять місяців**

2 місяці надання послуги патронату над дитиною понаднормово (понад 3 місяці). **2 місяці = 8 тижнів**

За 8 тижнів надання послуги патронату над дитиною патронатному вихователю нараховується **8 оплачуваних днів**, що можуть бути використані ним після вибуття всіх влаштованих дітей або отримати грошову компенсацію

МБО «Партнерство «Кожній дитині» в рамках виконання завдань проекту Мінсоцполітики «Реформування системи інституційного догляду і виховання дітей в Тернопільській області», що реалізується за підтримки Світового банку, **організовує серію тематичних онлайн-консультацій** щодо роз'яснення суті документів та їх практичного застосування.

Графік та теми консультацій:

7 вересня о 10.00

1. Порядок відбору, навчання та створення сімей патронатних вихователів

14 вересня о 10.00

2. Права та обов'язки патронатного вихователя;

16 вересня о 10.00

3. Порядок та процедури влаштування дитини під патронат та виходу із-під патронату;

21 вересня о 10.00

4. Порядок виплати соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя та оплати послуги патронату над дитиною;

28 вересня о 10.00

5. Обов'язки та повноваження суб'єктів соціальної роботи територіальної громади (ССД, ЦСС/ЦНСП, підрозділи соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, фінансів) з питань здійснення патронату над дитиною.

Початок о 10.00 год,
тривалість - 1,5 год. Під час
консультації експерт
протягом 30 хвилин висвітлить
основну тему, після чого
відповість на запитання, які
надійшли попередньо чи в
ході проведення консультації.
Посилання для консультацій
буде надіслано
зареєстрованим учасникам.

Запрошуємо
зареєструватися до участі
у консультаціях за
лінком: <https://forms.gle/8KZGS1oqyFMkiuT68>.

Запитання та пропозиції
надсилайте на електронну
адресу: [patronat@p4ec.org](mailto:patronat@p4ec.org.ua).
[ua](mailto:patronat@p4ec.org.ua)

Дякуємо за увагу

© Презентацію підготовлено Директоратом розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей

